

Enkele observaties bij het jongste verkiezingsproces van een betrokkene

De stemmachines hebben het weer gedaan!

En goed ook! Een *all time* laagterecord wat betreft steringen (0,15%). Maar verder... wat ons van Nedap/Groenendaal betreft – en trouwens ook vele andere direct betrokkenen – zulke verkiezingen natuurlijk nooit meer! Graag maak ik, geheel voor eigen verantwoording, enkele kanttekeningen bij een opmerkelijke verkiezing.

JAN GROENENDAAL,
DIRECTEUR VAN HET BEDRIJF
DAT DE SOFTWARE VOOR DE
ORGANISATIE VAN DE
VERKIEZINGEN IN NEDERLAND
OP DE MARKT BRENGT EN
ONDERHOUDT. HET BEDRIJF TELT
NOG TWEE MEDEWERKERS:
ANNE HOEFLAAK EN
JAN JANSON.

LEUK...

Wat vinden de gemeenten die gebruik maken van ons stelsysteem nu eigenlijk van de nogal zwaar aangezette, soms ongenueanceerde en vaak bepaald onjuiste kritiek op het stelsysteem van Nedap/Groenendaal? We hebben maar eens gepeild hoe men zelfs na deze verkiezingen denkt over onze dienstverlening.

Dat hadden we meer dan tien jaar geleden voor het laatst gedaan toen de meeste gemeenten nog 'first time users' waren. Toen hadden we nog een prachtige *overall score* van een 8,5 als resultaat. Het is voor ons toch verheugend (je moet toch ergens je motivatie terugvinden) dat nu, na alles wat er gezegd en gebeurd is, de score niet veel lager lijkt uit te vallen. Na 270 reacties wordt de 'werking van de stemmachines' met een 8,5 beoordeeld, onze 'verkiezingswacht' met een 8,4, de 'helpdesk' met een 8,3. De 'ondersteuning op de verkiezingsdag' scoort een 8,4 en de 'leidraad' (als laagste) toch nog een 8,0. *Overall* komen we dit keer op een cijfer, door gemeenten aan ons gegeven, uit van 8,3 (alle cijfers kunt u nalezen op onze site *election.nl*).

Hartelijk dank! Op deze plaats past van onze kant ook een groot compliment aan al die mensen bij de gemeenten die zich ondanks alles niet gek hebben laten maken en weer een vlekkeloze verkiezing hebben gedraaid. Ja, dat geldt ook voor de verkiezingen in Eindhoven waar men de NewVote na één keer noodgedwongen moest vervangen door onze stemmachines. En ja, Eindhoven was ook in het nieuws door die aanvankelijk foutieve telling. Maar goed, daarover een volgende keer misschien meer.

OOK LEUK...

Toen wij op vrijdag 24 november jl. arriveerden bij de Kiesraad om de officiële uitslag te gaan berekenen, troffen we twee Haagse kleerkasten aan. Het bleken ingehuurde verhuizers te zijn, die de verwachte enorme stroom aan dozen vol protestbrieven moesten verstouwen. Ook bleek een hele afdeling van het departement gereed te zitten om deze protestbrieven te catalogiseren en te archiveren. De befaamde actiegroep had de kiezers immers opgeroepen massaal te protesteren tegen het gebruik van stemmachines en ze hadden daarvoor zelfs een standaardbrief ontwikkeld die men kon downloaden.

Hoe ontvullerend was het om te kunnen constateren dat, toen alle processen-verbaal eenmaal binnen waren, het totaal aantal bezwaren bleef steken op net 300. (Dat is één per 30 stembureaus ofwel één per 40.000 kiesgerechtigden)

Ook nog even gekeken naar het effect van het *stemtoerisme*. De actiegroep had de kiezers immers ook opgeroepen om met een kiezerspas te gaan stemmen in een 'papieren' gemeente; er zouden zelfs busreizen worden georganiseerd. Welnu, vergelijking van opkomstcijfers gaf nergens een aanwijsbare extra toestroom te zien.

Onze conclusie: met het geschonden kiezersvertrouwen zou het wel eens mee kunnen vallen.

En o ja, die twee verhuizers konden, zonder een hand te hebben uitgestoken, weer inrukken.

ECHT LACHEN...

Bij de openbare zitting van de Kiesraad op maandag 27 november jl., diende een kiezer uit Amsterdam een bezwaar in: 'De opstelling van de stemhokjes was zodanig dat leden van het stembureau probleemloos konden meekijken bij wat er gestemd werd, hetgeen hij aantasting van het stemgeheim vond'.

Mijn commentaar hierop: dit is dus pas echt ernstig, want het stembureau kan dus wat de geavanceerde afluisterapparatuur van de AIVD naar mijn mening niet kan, namelijk ook nog de identiteit van de kiezer vaststellen, omdat ze immers kort daarvoor ook de stempas van de kiezer hebben ingenomen.

Dit voorval illustreert overigens prima de paranoia die zich kennelijk van BZK heeft meester gemaakt en die heeft geleid tot het volgens mij volstrekt onnodig afkeuren van NewVotes en een aantal Nedap-machines op grond van mogelijke inbreuk op het stemgeheim (of was er nog wat anders?) en het daaropvolgende potje paniekvoetbal van de bovenste plank dat we vervolgens in de weken voor de verkiezingen hebben mogen meemaken.

MINDER LEUK...

Nog steeds beschikt hacker G. over twee stemmachines die hij volgens eigen zeggen van een gemeente heeft gekocht. Mijn aandringen om deze uit het verkeer te halen (desnoods door ze terug te kopen) wordt door BZK niet gehonoreerd met als zwak argument dat de wet niet verbiedt dat gemeenten de machines aan derden doorverkopen.

Hierdoor heeft deze hacker in feite tot en met de verkiezingsdag ons en het land in gijzeling gehouden, want hij was nog steeds in staat om het kiesproces in diskrediet te brengen, al was het maar met een ludieke actie, waarvoor hij dan weer onevenredige media-aandacht zou krijgen.

Hoe dan? Ik verzin ze tegenwoordig ter plekke... *De actiegroep richt op de verkiezingsdag twee officieel uitzijnde mobiele stembureaus in, in de vertrek- en aankomsthal van Schiphol. Argeloze, gehaaste reizigers die toevallig hun stempas bij zich hebben vinden het prachtig dat ze alsnog kunnen stemmen. Geen stempas? Geen probleem! U heeft toch uw paspoort in uw hand... Alvorens de burgemeester van Haarlemmermeer maatregelen kan nemen (welke?) zijn er honderden stemmen uitgebracht. Die stemmen hebben natuurlijk geen betekenis, maar er komen wel terechte klachten van misleide kiezers die hun stem hebben zien verloren gaan. Smullen voor TV-rubrieken...*

NIET LEUK...

Tot de extra-maatregelen behoorde een achterafsteekproef van ongeveer 1000 stemmachines van 40 aselect gekozen gemeenten. Nedap-medewerkers moesten de net aangebrachte zegels verbreken, waarna dure EDP-auditors de authenticiteit van de gebruikte software konden vaststellen.

De Nedap-medewerkers dienden kennelijk ook als opsporingsambtenaar te fungeren, want zij moesten de machines beoordelen op sporen van braak of anderszins. Daartoe werden zij gehuld in operatiekamerkleding (maanpak, haarnet, handschoenen, mondkapje) die na behandeling van iedere machine of na bijvoorbeeld toiletbezoek moest worden vervangen.

Maar waar je werkelijk stijl van achterover slaat, was het feit dat verwacht werd dat zij wangslim zouden afstaan voor DNA-onderzoek...

Het moet toch werkelijk niet gekker worden. Zeer terecht heeft de Nedap-directie resoluut geweigerd hieraan gehoor te geven.

ABSOLUUT NIET LEUK...

De actiegroep heeft openlijk beleden dat ze niet zal rusten alvorens de stemmachines op de schroothoop liggen. Daarbij wordt geen middel geschuwd.

Een toegepaste tactiek is om meteen maar publiekelijk de hele bedrijfstak in een kwaad daglicht te stellen en een sfeer van wantrouwen jegens de leveranciers op te roepen.

Voorbeelden? "Een muf ruikende industrie waar van alles en nog wat in het geheim wordt bekookstofd" en die "rommel levert, rijp voor de schroothoop" en "een non-oplossing voor een non-probleem biedt".

Over fraudegevoeligheid wordt gesproken alsof die fraude al daadwerkelijk heeft plaatsgehad.

Op zich zouden we met deze aantijgingen nog best kunnen leven. U weet wel beter. Maar het wordt natuurlijk anders als in het rapport van de commissie voor de geloofsbrieven van de Tweede Kamer de volgende passage wordt opgenomen:

"Overigens wil de commissie vanaf deze plaats graag haar dank uitspreken aan allen die het verloop van deze verkiezingen kritisch hebben gevolgd". (hier wordt bedoeld op de actiegroep van hacker G). "Deze dank is geen loze frase..."

Hiermee is de wereld dus op zijn kop gezet. Door deze omarming wordt de negatieve indruk, die de actiegroep heeft gewekt ten aanzien van de leveranciers, impliciet maar in feite ook expliciet, bevestigd.

Op de inhoud van de TV-uitzendingen zou ik bij gelegenheid graag nog eens in detail ingaan. (jg)